

Heinrich Rudolph Redecker Johan Daniel Christiani

Divina Annuente Gratia, Disputationem Iuridicam De Grassatoribus

Rostochi[i]: Richelius, 1670

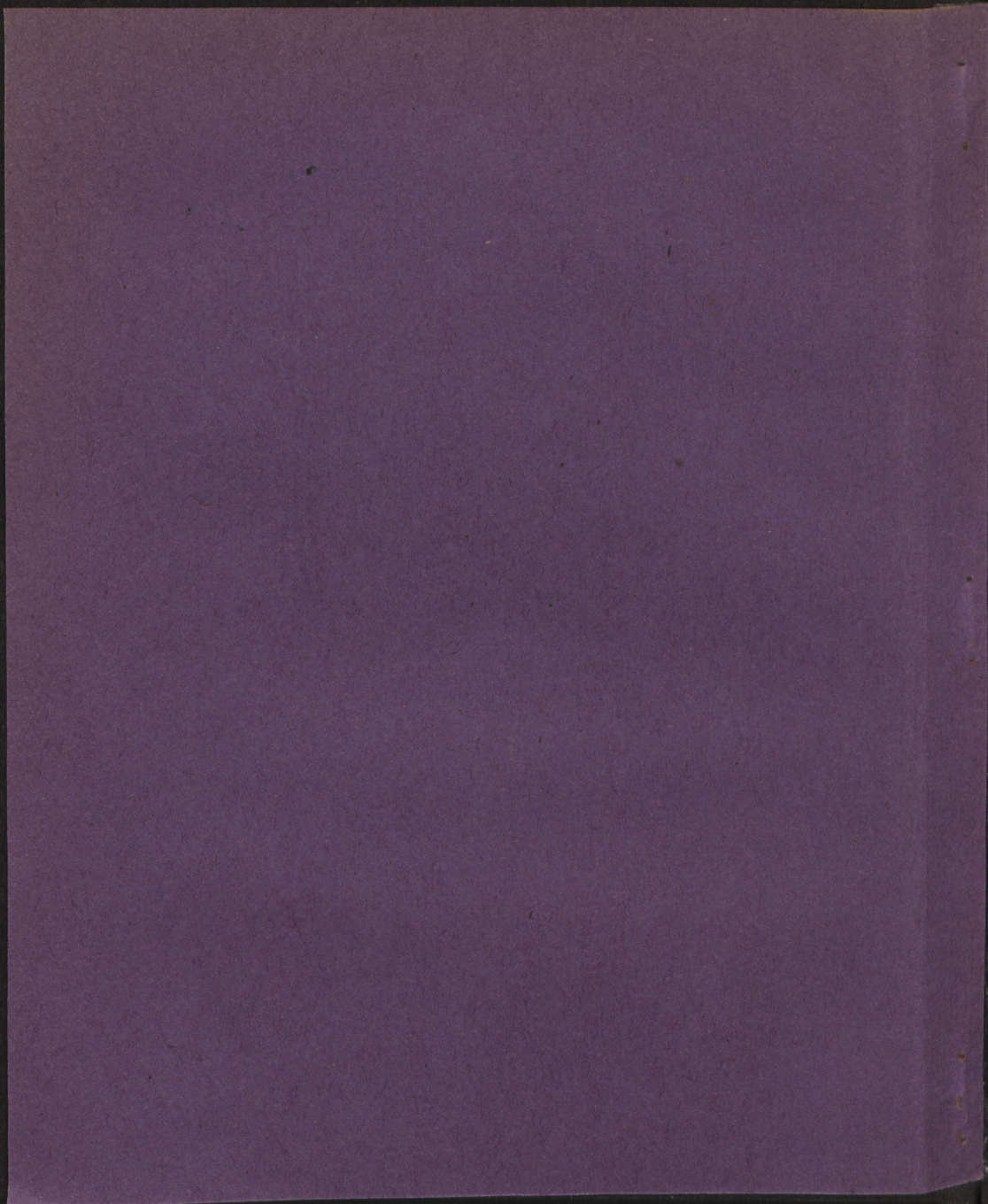
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn74150572X>

Druck Freier Zugang

Ränbo

R U jnr 1670
Heint. Rud. Redeker 1r. /a
Johann Daniel Christiani, Resp

81

DIVINA ANNUENTE GRATIA,
DISPUTATIONEM JURIDICAM
DE
GRASSATORIBUS

sub PRÆSIDIO
VIRI Excellentissimi atq; Consultissimi
DN. HENRICI RUDOLPHI
Nedekern/

J. U. D. & Prof. Publ. famigeratissimi, Consi-
storii Ducalis Assessoris gravif-
simi.
Præceptoris, Fautoris, atq; Promotoris
sui ætatem venerandi.

publico Eruditorum examini sistet
JOHANN-DANIEL CHRISTIANI,
SVERINO-MEGAPOLITANUS.

AUTHOR.

In Auditorio Majori,

d. 3. December.

ROSTOCHI

Typis Jacobi Richelii, Sen. Typograph.

Anno cl^o l^oc LXX.

1670

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO,
DN. CHRISTIANO
LUDOVICO,
Duci Mechlenburgico, Principi vetustæ
Gentis Henetæ, Sverini ac Raceburgi, Comiti Sverinen-
si, Dynastæ Rostochiensis ac Stargardienfis territorii, Or-
dinum Equestrium Christianissimi Galliarum
Regis Heroi magnanimo, Domino meo
clementissimo,

*Hasce Musarum primitias
sacras esse volo*

humillimus servus

JOHAN DANIEL CHRISTIANI.

I, N, D.
DE GRASSATORIBUS.

Xplodendus meritò est ille multorum error, omnibus ferè malis, quibus passim iudicia crepant, MEUM & TUUM, quæ pronomina, distinctis ex jure gentium rerum dominiis, ceperunt, aniam dedisse. Quam in sententiam Papa Clemens in c. dilectiss. 12. q. 1. *Communis usus omnium, quæ sunt in hoc mundo, omnibus esse hominibus debuit. Sed per iniquitatem aliud hoc SUUM esse dixit, alius istud, & sic inter mortales divisio est facta.* Sed falluntur:

Nec enim unquam, quod præcipuum contrariæ sententiæ fundamentum est, aut rerum communio jure naturali vel divino præcepta est, quia contrarium patet ex *Gen. 32. v. 8. Gen. 4. v. 2. 3.* aut homines in talem rerum omnium communionem consenserunt. Quicquid etiam sit anilium fabularum, quibus Poëtæ in descriptione aurei seculi immanè quantum gloriantur. Hinc nec occupatio, quæ modus antiquissimus fuit acquirendi ejus, quod antea omnibus communiter patebat *l. 1. ff. d. A. vel A. P.* per iniquitatem facta *l. 12. 13. pr. ff. d. hered. pet.* Sui quippe innixa est titulo, sc. jure hereditario ab Adamo ad posteros translato, ut quod nullius est, cedat occupanti, *vid. Mejer. ad l. 1. Polyr. Aristot. cessante sc. fam. hercisc. iudicio, propter rei, quæ hastenus nullius erat, dividendæ impossibilitatem. Occupatio itaq; non per, sed ob iniquitatem evitandam facta l. 77. §. 20. de legat. 2. l. 26. ff. d. S. P. U. justitiæ & rectæ rationi omninò conformis est; adeoq; ultro sequitur, ut quod quisq; animo sibi habendi occuparit, id ei eripere alter, nisi per injuriam, non possit, *Grot. d. J. B. & P. l. 2. c. 2. n. 2. l. 1. c. 1. n. 10.* Hinc nullum scelus apud Schythas furto gravius fuit.*

A

fuit.

fuit. *Justin l. 2. bistor. c. 2.* Rapina verò eò detestabilior est, *pr. f. d. vi bon. rap.* quò pejus illud delictum, quod & suum possessoribus auferret, & contrariù actum voluntati patientis infert *arg. l. 145. d. R. f. §. 7. f. d. obl. qua ex del. Aristot. l. 5. Eth. c. 9.* Hujus præcipua species est GRASSATURA *vid l. 16. §. 6. d. pæn.* quam in viis publicis GRASSATORES, homines spoliando, exercent *l. 28. §. 10. eod.* De qua utpote materia in foro frequenti ac cognitu necessaria, præsentihæ Disputatione, pro ingenii modulo, faxit Deus feliciter! acturus sum.

I. Est autem *grassari*, à quo derivatur *Grassator*, à *gradi*, quod est ambulare, tractum videlicet ab impetu gradiendi *Fest. l. 7.* hinc *grassari gradu.* *Plautus in pæn.* Hactenus enim verbum hoc *passiv* est, & in bonam etiam partem sumitur *Salust. Jugurb.* virtutis gradu ad gloriam *grassari*, *Tacit. l. 4. Annal. c. 47.* eminus in hostem *grassari*, *Plaut. in Bacch.* *grassari via*, pro incedere ambulare, *Afranius.* consimili *grassantur via*, à quibus hic est omnis cultus. In sinistram verò partem accipitur frequentius, & ita. 1. *Latè* quod diversi generis vitia & delicta designat. *Fest. all. l. 7.* sic *grassari* antiqui ponebant pro adulari. *Noni: Marcell. d. propriet. ar. ferm. Lit. G.* deinde *grassari* de supra modum sevirè. *Perott. in cornu copià col. 149. 37.* gradiendo sevirè. *Flor. l. 1. c. 16.* Saltibus ferè & montitium fraude *grassari.* Et ita quoque in jure Justiniano ipsa vocis significatio delictù involvit, & *latè* etiam sumitur veluti, *grassari* in re familiari. *l. 6. ff. d. Suspect. Tut. in Tutela l. 3. §. 5. ff. §. ult. Inst. d. r.* quando scilicet quis, sub prætextu gerendi pupilli negotia, res ejus malitiose contrectat. Latrones quoque *grassari* dicuntur *d. l. 28. §. 15. famosos ff. d. pæn.* qui in plurimum prædæ causâ id faciunt. *l. 20. §. 1. d. P. V.* multisque *grassantibus* exemplo opus esse dicitur in *d. l. 16. §. fin. d. pæn.* 2. *Scribè* & proprie dicuntur illi *grassari*, qui ex insidiis viatores, citra eadem, adoriuntur, bonisque exunt *d. l. 28. §. 10. ff. d. pæn.* Eosque ipsæ LL. sæpiusculè cum latronibus, *Sueton. in Casare c. 72.* cum Sicariis conjungit. De quibus *Juvenal. Satyr 3. ferro subito grassator agit rem.* Et *Cicer. de Fato.* Hoc enim modo viator quoque benè vestitus causa *grassatori* fuisse dicitur ab eo spoliaretur. Hæc ultima significatio hujus est loci, quando

quando le quis hostiliter in Republ. graditur, hostis tamen proprie non est *l. 118. d. V. S.* Ubi præclare *Rebuff.* Hostis etenim, in hac ultima significatione, grassari dici nequit, quia Bellum id demum justum, quod est species legitimæ defensionis, vel justæ offensionis *Limn. in Cap. Car. V. p. 173. & seqq. Lips. l. 5. civil. doct. c. 4.* & deficiat ibi Judex, corâ quo conveniri, deq; justitia causæ disceptare possint, *Grot. l. 2. c. 1. §. 16. d. J. B. & P. all. Dd.* adeoq; à legitimis militibus excluduntur grassatores & vagabundi, qui militare solent sicut catulus in silvis, vide *R. J. de Ao. 1555. §. und damit angeregte.*

II. Vocantur alias Expilatores, quod ne pilum quidem, ut ait *Ascon.* in corpore spoliatorum relinquunt. *l. 1. d. effraet. ubi Pac. in Isagog.* Deprædatores, Robbatores *Carpz. pr. crim. 1. q. 90.* Latrones *Capoll. in autb. sed novo jure C. d. servis fugit.* & quidem simplices, q. citra mortis insidias aliquem spoliant bonis *Damboud. pr. rer. crim. c. 102. Jacob. d. Bellovis. præf. crim. l. 1. c. 10. n. 6.* Latrunculi, *l. 24. ff. d. captiv. l. 3. §. 2. d. incend. ruin. Decian. lib. 6. c. 28. præf. crim. Hostiens. in summa. rubr. d. condiet. furtiv. n. 5.* sic dicti, quod à latere adorianur, vel quod latenter insidientur *Fest. l. 10.* quanquam & hi antiquitus in bonam partem appellati fuerint, ex eo, quod circum latera erant Regi, & ad latera habebant ferrum *Varro lib. 6. d. lat. lingu. Briffon. de V. S. hac voce.* Differunt tamen Grassatores, à Latronibus proprie dictis, ipsâ definitione: Hi enim cum cæde spoliant. Illi præda contenti vitæ hominum parcunt. *O. C. art. 126. junct. art. 137. l. 11. C. d. accusat. Carpz. 1. q. 22. 23.* quam differentiam latissimè probat *Damboud. rer. crim. prax. c. 86. per tot.* Sæpius tamen istæ voces, ex præsumptâ grassantium violentia ac cæde, idem significant, adeoq; & in Legibus conjunguntur & confunduntur. Appellitantur quoque Raptores & Prædones, *Carpz. 2. q. 90. n. 7. ibiq; all. Farin.* Sed differunt à Raptoribus tanquam species à genere. Raptoris enim appellatio non saltim ad res, sed ad personas quoque, quas quis libidinis causa abducit, *l. un. C. d. nupt. virg.* refertur. Grassatores vero, non nisi à rebus prædæ causa ablati denominantur,

nantur. Ad personas enim non applicatur grassationis delictum, sed oritur eo casu plagium, quod est delictum publicum L. Fabia notatum *l. 1. ad L. Fab. de Plag.* A Prædonibus quoque differunt etq. à vocabulo latiori & ambiguo. Quotuplici enim modo, quis dicitur pro possessore possidere, uti regulariter ille, qui sine titulo leu causa possidet, *l. 13. pr. §. 1. l. 16. §. 4. ff. d. hered. petit.* interdum etiam ille, qui cum titulo malâ fide possidet, *l. 33. §. 1. d. Usucap.* totuplici quoque modo prædo vocari potest *l. 11. §. 1. ff. de her. pet.* In specialiori significato etiâ prædo is dicitur, qui hostiliter in Republ. versatur *d. l. 118. d. V. S.* qua ratione cum Grassatore suo modo convenit. Ulterius Grassatores audiunt atrociores Fures *d. l. 1. §. 1. ff. d. effract.* Piratæ, qui maritima spolia exercent *l. 3. §. 1. Naut. caup. l. 18. comm.* Aggressores in mari *l. 3. §. 3. d. incend. ruin. latrunculi l. 3. §. 2. ff. eod. & eum epithero marini c. praterea 12. caus. 23. q. 8. prædones marini Auth. navigia C. d. furt. Bodm. de Republ. l. 1. c. 1. & l. 5. c. 6. Germanicè communiter, Räuber/ Strassen-Räuber/ Freibeuter/ Gardenten Knechte/ Taschenklöpfer/ Beutemacher/ Hecken Reuter. *Lehm. Chron Spir. l. 5. c. 1. & c. 94. Besol. thesaur. pr. voce Raub. Heckenfischer und Stauden Reuter. Speidel. Specul. variar. voce Stegreiff. Seez und Meer Rauber qui in oceanano olim dicti sunt Vitallien Brüder/ Stipman. de Jur. mar. p. 4. c. 18.**

Def.

III. Hactenus de nomine, jam ad rem. Est autem Grassator persona, quæ in publicis viis, adhibitâ vi, homines rebus suis exspoliât. Genus in definitione est persona, quæ pro homine usurpatur *l. 1. l. 3 ff. d. stat. hom. l. 32. d. R. J. l. 11. d. leg. 1. & brutis opponitur, quæ rebus annumerantur, & nullam injuriam, quia rationis usu carent, adeoq; nec spoliium committunt l. 1. §. 3. si quadrup. §. 2. J. eod.* Differentia specifica petitur. (1) à loco scilicet viis publicis. In delictis enim locus essentialem nonnunquam inducit differentiam *l. 16. §. 4 ff. de pæn. deq; libelli criminalis essentialia, ut locus exprimat, esse censetur l. 3. pr. ff. d. accusat Myns. ad §. 34. J. d. act. n. 18.* Sunt a. Viæ publicæ quarum proprietates ad popu-

ad populum spectat, usus autem omnibus communis, ab eo, qui jus publicandi habet *l. 1. l. 2. §. 21. ff. ne quid in loc. publ. 2 F. 56.* differuntque à privatis, quæ vel ex privatorum agrorum collatione constant, ita ut solum ipsam inter privatos sit commune, ut via vicinalis, agraria, seu rustica, vel per alterius prædiū nobis serviens ducunt, *d. l. 2. §. 22* ut via, quæ est servitutis rustica species *pr. J. d. servit.* si tamen per hæc omnibus liceat commeari, vel in eos exeat de via consulari, etiam publicæ putantur *§. 23. d. l. §. 3. J. d. L. Aquil. Mynd. d. mand. l. 2. c. 36. §. 4.* Vocantur aliæ viæ publicæ, regiar, militares, consulares & c. *d. l.* item itinera frequentata *l. 1. C. quando lic. un. fin.* Sive autem viæ publicæ sint urbanae, sive rusticæ, parum quoad præsens refert, ut ut contrarium defensare allaboret *Decian. l. 6. c. 128. n. 2. Criminal.* eos videlicet, qui palâ & intra urbem, grassatores, qui foris & in sylvis, ad insidias maxime opportunitis, grassantur, latrones appellans. Ex eo, enim quod vel fiat in urbe vel extra urbem, grassatio non distinguitur.

IV. Quod verò in publicis viis duntaxat hoc crimen committatur, id ideo obtinet, quoniam, qui prædandi animo obliedet loca, à via remota & non frequentata, non videtur ita atrox crimen perpetrare, cum etiam viator in culpa esse possit, qui, contemptâ regiâ viâ, per insuetam iter carpit, *arg. l. qui fiscales 7. ubi Bartol. C. d. navicular. lib. XI.* imo securitatis & conductus privilegii indignum se reddit. *Rosentb. de feud. c. 5. concl. 22. lit. A. Brunn. ad b. l.* Hujusque instituti præceps avaritiâ & incivilis audaciâ plerumque causa est *l. 3. C. de navit. fœn.* Contra in publicis viis non solum ipsis tantum modò, quos invadere tentant grassatores, injuria infertur, sed & Principi, vel ei cui Imperator Romanus vias publicas concessit. Referunt enim viæ publicæ inter regalia *c. un. 2. F. 56. Gail. l. 2. obs. 64. n. 4.* Hinc illi ad quorum protectionem viæ publicæ pertinent, tenentur spoliato damnum relarcire *arg. l. 1. §. 12. d. off. præfekt. urb. l. 1. l. 13. de offic. præsid.* quod tamen restringendum eum *Dn. Carpz. 2. q. 91. n. 58. & seqq.* ad eum casum, quando quis impetrato salvo conductu regiâ viam ambulans de prædatus est. Sed remedium istud potius in lege quam praxi hodiè obtinet. Is verò, qui in privatis prædiis homi-

nes vi rebus suis exspoliat, quanquam non immeritò rapinam & ita grassaturam commisisse, ob paritatem rationis, quæ idem jus facit l. 32 ff ad L. Aquil dicatur, C. C. art. 126. Carpz p. 2. q. 90. n. 71. grassator tamen propriè non appellatur. Non enim omnis, qui in crimen rapinæ violentiâ incidit, grassator appellari debet.

V. Altera differentia specifica in vi adhibita consistit. Intelligo autem hîc vim injustam, quæ alias improba dicitur *Tholos. in synt. Jur. l. 36. c. 15. n. 4.* estq; majoris rei impetus voluntati contrarius l. 1. l. 2. ff. q. m. c. l. 195. d. R. J. & quidem ut O. C. art. 126. verb. *boshaftiger Räuber.* requirit, vim hostilem, vid. *May. ad J. Lub. l. 4. tit. 2. art. 1. n. 9.* & *rei Pac. Publicæ, Constitutio d. anno 1495. 1521. & 1548. vom Landf. pr. S. 1. verb. mit gewehrter Hand und gewaltiger That* &c. quam grassatores ut plurimum violant *Carpz. 2. q. 91. n. 3.* exigit, publicam, quæ sit armis, eamq; majorem, ut ei reuisti vix liceat l. 2. 3. 5. q. m. c. quæ collectis & coadunatis hominibus contingit l. 2. in pr. §. 4. J. d. vi bon. rapt. l. 15. §. 2. ff. locat. §. 7. J. quib. mod. re. Hæc tamen coadunatio non ampliùs adeò præcisè requiritur, cum & unus in d. constitutione fractæ pacis & Const crim incurrat. R. J. d. anno 1594. §. *Ebenermassen/ in pr. Mynd. d. process. in Cam. c. 23. §. 2. Jung. l. 3. §. 2. ff. ad L. Jul. d. vi priv.* De jure verò civili, siue vis publica eaq; major, siue privata sit, parum quoad grassaturam refert, cum quæcumq; speciem vis sua pœna maneat t. t. ff. C. d. vi publ. & privat. Deniq; requiritur etiam vis ablativa §. 1. J. de vi bon. rapt. §. 1. In. d. obl. quæ ex del. quæ sc. quis in viro Domino rem violenter eripit: Hæcq; contradistinguitur aliis speciebus vis, quas recenset *Scotus. Exam. Jurid. ad tit. quod met. caus. p. 153. Vinn. in pr. J. d. vi bon. rapt. Christin. vol. 2. Decis. 114. Thol. d. l. n. 5.* Vis autem compulsiva, & quidem ea, quæ quis metu majoris mali illato d. l. 5. ff. d. l. per viam contractus, v. g. emptionis, permutationis, modò contractus non sit simulatus arg. l. 45. d. O. & A. l. 55. l. 36. ff. l. 4. C. d. contr. empt. ab alterò rem consequitur, huc non pertinet l. 1. l. 2. C. quod met. caus. Aug. Beroy vol. 3. consil. 195.

VI. Per verba definitionis, rebus suis, quid denotetur vid. th. 13. & seq. Sequitur, Spoliat, Sumitur autem hîc non, prout idem

dem denotat, quod est simpliciter bonis denudare §. ult. J. d. act. l. fin. §. ult. ff. bis qui in fraud. cred. l. 2. d. bon. damnat. & mutuo q. amore spoliare, uti de conjugibus dr. l. 1. ff. d. donat. int. vir. & Uxor. vel in re pupilli malè vestari l. 7. §. 3. ff. proempt. aut furtivè auferre l. 3. §. adversus ff. d. sepulchr. violat. Sed idem est, quod spoliare per vim, armis, more latrorum eripere d. l. 3. §. adversus. l. 28. §. 10. ff. d. pœn. expilare l. 1. §. 1. d. effract. rem eripere l. 5. C. d. usu cap. auferre l. 31. §. 1. deposit. l. 22 §. 6. mandat.

VII. Committunt autem Grassationem omnes qui doli sunt capraces, iiq; I. non solum mares, sed & fœminæ. Licet enim lex easdem, per infirmitatem sexus minus auras præsumat. l. 5. §. 3. C. ad L. Jul. Majest. l. 14. C. de contr. & comm. stipul. experientia tamen testatur, eas non solum vim & rapinam aliquoties commisisse, ut notat Rosbach. proess. crim. t. 6. c. 1. n. 58. ex lege Lombard. Relatum est nobis tit. d. aggress. in vic. fact. Sed & civitates tempore guerræ defendisse Luc. de Penn. in l. est verum C. d. incol. lib. 10. vid. Vater. Maxim. l. 4. tit. d. amor. conjug. & glossa ad l. si quis utant. C. und. Vi. quæ eandem ad mulieres quoque extendit. Ita veteres Germani fœminas interdum in exercitu habuerunt, quæ inclinatam quandoque aciem feruntur restituisse, Tac. de mor. germ. Ut plurimum tamen per alios vim inferri curant Gaill. d. P. P. c. 1. n. 34. II. Puberes, & impuberes, & hi doli capaces l. 9. §. 2. ff. d. minor. l. 1. C. Si advers. delict. sunt in commiseratione digni l. 37. §. 1. ff. d. t. l. 6. C. ad L. Cornel. d. Sicar. III. Liberi vel servi, & hi vel per se grassantur domiuosq; noxali iudicio obligantur. & t. r. de nox. act. vel iussu domini inducti l. 157. pr. d. R. J. l. 20. ff. d. O. & A. & ita Dominum absolute obligant ad pœnam, quia mandans & mandatarius pariter pœnâ promeritâ afficiuntur l. 7. §. ult. de Jurid. l. 15. §. 1. ff. ad L. corn. Harp. ad §. Illud quoque Inst. mand. IV. Seculares R. J. d. Anno 1548. tit. Die Van der Friedbrecher. §. Jemande hech oder niedrige Weltlichen Standt Personhen &c. Huc spectant quæ refert Lehm. l. 5. c. 104. p. 624. de Uvano Comite Ungarico quæ refert à Rudolpho I. Habsburg. ad supplicium, sine ulla fuorum internecone, tracto, & quod ipse Rudolphus in sola Thuringia 66. fortalitia prædatoria Germ. Raub-Schlösser/ diripuerit

diripuerit, & Erfordi uno tempore 29. Latrones supplicio destina-
 verit *ibid. jung. eund. l. 7, c. 47. p. 799.* Freqventatus est autem ille
 mos extruendi fortalitia ab excessu Friderici II. illis variis in-
 terregnis ad tempora Rudolphi I. Habsburg: qui fundator domus
 Austriacæ, in præsentem usq; diem Imperiali dignitate floren-
 tissimæ fuit. Et hanc consuetudinem peruersam, communiter ad
 illud tempus historicos referre, scribit *Lehm. all. l. 5. c. 95. p. 609.*
vid. Bodin. d. Rep. l. 5. c. 5. Hisce se opposuere Nobiles quidam ge-
 nerosi, diæi *Ganerben/* ex fædere mutæ confraternitatis, quod
 inibant certis legibus, de quibus *Fichard. consf. 7. n. 9. § 11.* Illi arces
 munitas communi ope extractas communi auxilio à grassatorū
 excursionibus defenderunt: Tandem & ipsi in prædones degenera-
 runt *Besold. d. l. voce Burgfried. Erklärung des Landfriedens/*
zu Augspurg d. Anno 1500. tit. Wieder der Ganerben Schloß
Landfriedens zu Wormis d. Anno 1521. eod. tit. Hahn. d. jur. rer.
Concl. 76. Hinc & illarum arcium meritò facta est desolatio
 multaq; adhuc extant rudera *Germ. Burg Stall. Jac. Speid. all.*
voc. Ganerb. Secularibus opponuntur Ecclesiastici Grassatores,
 de quibus est text. expressus in *R. J. d. Anno 1495. tit. vom Land-*
frieden §. Item. Faciuntq; ea, quæ habet *Thol. lib 13. d. Rep. c.*
16. n. 13. § 26. de monte pietatis novennali per Paul. IV. erecto in
 quem impunè, cessante omni confiscatione, inferebantur à reli-
 giosis bona, siue iuste s. injustè parca & rapta, maximo cum scanda-
 lo Ecclesiæ. Idem *c. 17. n. 11. § 12.* refert, Episcopos potentes sa-
 piàs pro defensione Ecclesiæ, sed nulla probabili ratione: *Cor. 1.*
vers. 26. electos, Ecclesiæ bona quovis modo rapuisse & ad suos
 transtulisse, quæ nec ipsi hæretici, prætextu religionis, qui olim
 magnam ad rapiendum licentiam præbuit, ausi sunt perpetrare.
 Sed hodie per Const. pac. relig. severè prohibitz omnes grassa-
 tiones, & rapinæ, quæ prætextu religionis vel ab ipsis Ecclesiasti-
 cis, vel ab aliis eorum suafu perpetrari solent *R. J. d. Anno 1555. §.*
und damit 15. Petr. Frider. de process. in Cam. l. 1. c. 29. Limn. l. 9. jur.
publ. c. 2. n. 139.

VIII. Ulterius grassantur V. milites vel pagani: Illi vel pro-
 prie, quando se. incerto autore omnia miserè expilationibus fac-
 dant *Germ. Die umblaußende/ Gattende und Herrnlose*
Bnechte

Knechte / Landlaufer / Bruder Velt / Gahnenrenter / Wehn. in
 obsequ. Pract. voce **Freibenter** / R. J. d. Ao. 1555, §. **So haben wit.**
 Dicunturque in LL. populatores, aggressores l. 1. l. 2. C. *quand. luc.*
un. sine jud Vel etiam jure subjectionis coacti, aut suapte sponte, ab
 inferiore jus belli non habente, assumti cujus jussu, modo hostili,
 quævis diripiunt d. R. J. §. **Wo sich aber.** O. *Cam. p. 2. tit. 15.* quo
 casu mandata militiæ avocatoria decernuntur *Gail. 1. d. P. P. c. 4.*
 Nec his ullam excusationem præstat sacramentum militiæ, l. 5. pr.
 C. *ad L. Jul. Majest.* quod perjurium potius vocandum, utpote cum
 interitu salutis æternæ & violatione pacis publicæ conjunctum
 c. 1. d. *his que sunt à maj. part. Gail. 1. d. P. P. c. 4. n. 15.* Impropiè
 autem grassantur illi milites, qui quidem vim injustam non com-
 mittunt, sed hosti spolia detrahunt l. 5. §. *fin. l. 7. d. A. R. D. §. 17. J.*
d. R. D. Qui in hoc sunt punibiles, si id egerint contra discipli-
 nam militarem & mandata Ducum, etiamsi res benè & feliciter
 sit gesta l. 3. §. 15. ff. *dere milit.* Plurimum enim mali sæpissimè ad-
 ferunt inconsulti conflictus & prædæ causa excursions *Comin. l. 9.*
c. 6. hinc pulchra illa oratio Sveronii, in prælio britannico, ap.
Tacit. l. 14. Annal. c. 36. quâ suos hortatur: *stragem cademq; conti-*
nuarent, partâ victoriâ cuncta ipsis cessura. E contrario propter
 nimiam licentiam militum Romanorum, qui statim atq; cessa-
 rent à bello, rapiendo se sustentabant, quòd præter hoc nihil erant
 edocti, pessimo Reipubl. malo, imperium Romanum tot seditio-
 nibus agitato, totum deniq; concidisse, refert *Lehm. Chron.*
Spir. l. 2. c. 43. p. 184. jung. l. 3. C. d. veteran. lib. 12. VI. Nobiles
 vel ignobiles. Adeo autem nobilitas non excusat, ut augere po-
 tins delictum videatur, utpote ignominiosum toti ordini eque-
 stri, & commissum circa ea, propter quæ initiò dignitatem conse-
 cuti sunt l. 14. ff. *d. pen. l. 2. l. 6. §. 1. d. re militar, Tiragu. d. nobilit.*
c. 20. Libenthal. C. Polit. Disp. 10. q. 12. Aristot. l. 4. Pol. c. 8, Mi-
 litaris enim virtus præprimis nobilem decet, ejusq; proprium est
 pugnare pro patria *test. Besold. thesaur. pr. voce Raub.* unde in jure
 feudali nobiles passim milites audiunt. 2. F. 21, 22. Huic virtuti
 nihil magis repugnat, quam patriam ruinis exhaurire, quod latius
 probat *Jac. Speidel. Spec. var. voc. Stegreiff / ubi Nobilem à Leich*
B
in discurs.

in discurs. d. Equestr. ordin. germ. Nobiles excusantem, refutat: Quo etiam spectant egregia, verba Rudolphi, intercessores pro latronibus nobilibus ita alloquentis. *Sinite Latrones. in supplicium trahi ultimum, quod meruerunt, non enim sunt Nobiles sed fures sceleratissimi atq; raptores &c.* et Canuti Regis Daniæ, qui unum ex multis grassatorem, ex jactatione consanguinitatis regiæ impunitatem sibi pollicentem, ita allocutus fertur: *Turpe est, consanguineum nostrum vulgarium morte affici, decet nos ei impendere claritatem, iussitq; in nautica pinu solenne ei suspendium exhiberi.* Besold. d. l. Perditur quippe Nobilitas per infamiam & vitæ turpitudinem l. l. verb. final. C. ubi Senat. & clariss. l. 17. pr. in fin. C. d. dignit. l. 2. C. d. secund. nupt. cum sine honestate stare nulla possit Cic. l. 1. Off.

VIII. (VII.) grassantur Terrestres & maritimi, hosq; pyratas vocari supra th. 2. dictum. De His refert *Crantz. l. 1. Norvag. c. 8.* ævo Siwardi Gothorum Regis non indecens fuisse pyratiam exercere. Quod ipsum integra Regna Tunetarum, Algiriorum, Tripolitanorum, in mari mediterraneo horribilium, hodie num comprobant vid. *Dn. Conring. in Coll. d. Rebusp. tot. orb. tit. de Rep. Turcic.* Olim quoq; Saxones, qui littora ad Frisiam usq; tenebant, exindeq; Romanorum provincias rapiendo prædand oq; latè infestabant, Anglos se appellarunt, à voce vernacula *Angeln* quòd essent qs. hami, omnia quæ in mari inveniunt, attrahentes, eoq; nomine apud vicinos Romano nomini infensos laudem captarunt *Limn. l. 7. jur. publ.* Pyratas etiam æquiparantur illi, qui privata autoritate naufragorum bona diripiunt c. 3. X. d. rap. l. 1. C. d. naufr. autb. navigia. C. d. furt. l. 1. ff. d. incend. ruin. C. Carol. art. 218. plura de pyratas videri possunt ap. *Decian. l. 9. c. 30. n. 30.* & sequ. ubi de Corycais piratis aliisq; multa singularia refert *Consumile extat in l. 10. ff. d. incend. ruin.* de piscatoribus, qui lumine ostenso qs. in portum delat uri, fallunt navigantes, ut sibi execrandâ prædam parent. Quod & hodie frequenter contingere, præsertim juxta famosa illa vada *Juthiæ, Anholt, Trindel, & Schaden, asserit Stypm. de jur. marit. p. 4. c. 18. n. 65.* VIII. Unus vel plures. Plures autem conveniunt ad grassandum vel tanquam singuli, vel ut universi, veluti Civitas l. 1. § 2. ff. quod vi aut clam. *Rosbach. process. crimin. l. 6. c. 1.*

l. 6. c. 1. n. 14. deliberatō & communicatō consilii convocatōq;
 populo *Nov. Leon 70. verb. malitioso consensu cōtione facta. l. 3. §. 3. ff. d. v. publi. l. 2. C. d. decur. lib. 10.* Priori casu universitas non tenetur, ut universitas, sed ut singuli, cū ignorare potuerint plures, quo pacto, quo animo, aut jure res agatur *l. 1. C. d. fals. monet. l. omnes C. d. pen. & peccatum unius alios provocet ad peccandum c. Paulus 2. q. 7.* Posteriori casu etiam Universitas grassando propriè & verè delinquit *arg. c. in nos. 25. q. 2. & secundum hanc differentiam Rosbach. all. l. n. 12. se contra civitatem Agenensem pronunciasse scribit.* Quia, quod affirmatur de hominibus Universitatis ut talibus, illud etiam de ipsa Universitate est dicendum, *Salycet. in l. 1. in 3. & 4. quest. d. Sedition, & quāquam actus, uti est Grassatio, videatur universitatem non respicere, ut talem, seu personam mysticam l. 22. ff. d. fidejuss. uti collectarum impositio, autb. item nulla communitas C. d. episc. & Cler. sed potius naturalē personam requirat, hoc tamen non obstat, quo minus Universitas propriè deliquisse dicatur jung. l. ult. C. d. navicul. l. jubemus. 10. C. d. SS. Ecclēs. ibiq. Brunn, utut Diss. Hahn, ad Wesenb. parte. ff. quod cuiusq. Univerf. n. ult. Bart. in l. 16. §. nonnunquam. ult. ff. d. pen. Majorē autem parte civitatis, etiamsi consules sint & officarii Bart. d. l. grassante, haud idem est, ac si Universitas fecerit, cessante hīc l. 19. ff. ad municip. cū ad hoc deliberatio communis & convocatio requiratur, propter *dd. ll.**

XI. (IX) Deniq; ex Grassatorum numero, ejusdemq; farinae sunt Zegari, qui dicuntur a lias Cingari, *Zieruz ad C. C. art. 39. Cingali, Limn. l. 9. jur. publ. c. 1. n. 161. Cingani, Istuanfi in description. regni Hung. verb. Cingari.* German. *Ziegeuner* q; *ziehe einher* propter vitam motoriam & vagabundam. De horum origine, quæ à Germanis scriptoribus ad seculum XV. refertur *Aventin, l. 7. annal Bojar. Alb. Crantz, II Saxon. 2. ex remotis & distitis mundi plagis varia narrant Autores, Speid. voc. Ziegeuner.* Causam autem longinquæ peregrinationis reddere solent, tum quia primū Christiani facti, postea à Saracenis devicti, in illorum religionem concesserint, *Limn. all. l. tum quia Majores illorum in Ægypto Mariam Deiparam cum puero Jesu hospicio excipere noluerint*

luerint *Besold. thes. pr. hac voce.* adeoq; illa delicta 7. annorum exilio sibi esse expianda, à Pontifice ad id damnatis, liberosq; & nepotes suos longa serie hodiernum id agere. Cæterum non est, cur fictæ illorum origini inhæreamus, cum stultus labor sit ineptiarum: Sunt enim istud genus homines, manipulus furum & colluvies otiosorum hominum, ex variis nationibus, etiam inter nos confidentibus, collecta, omnium gentium vappæ, purgamenta, & fucorum ignavium examina, *Limn. all. l. Besold. in tract. polli? d. trib. dom. Societ. Specieb. c. 6. n. 3.* Atq; uti quotidiana experientia testatur, grassandi & furandi artem palam profitentur, & sunt magnam partem exploratores ac proditores, qui Christianorum consilia & negotia Turcis, aliisq; hostibus Imperii, in magnam ejus perniciem, produnt, adeoq; ab omni Imperii securitate & omni profus tutela meritò exclusi, nec in benè constitutis Rebus publ. tolerandi *R. J. d. Anno 1500. tit. 17, Reform. Pol. d. Anno 1530. tit. 35. R. J. d. Anno 1544. §. 75. R. Pol. de Anno 1548. tit. 27. & Anno 1577. tit. 28. vid. Camerar. honor. subst. l. 1. c. 16. 17. 18.* Illisq; meritò annumerantur qui in C. C. art. 39 vocantur *Buben/ vorz Dächtige Bettler/ und Landfahrer/ Gilbaus. & Zieritz ad d. art. 39.* Pænz tamen grassatorum per se non subjiciuntur, sed qvatenus illicitè vagantur, arbitrariè puniuntur, *Bodin. lib. 5. d. Republ. in fin.* Et, si jussi ex Imperii limitibus, intra terminum præfixum, non discesserint, impunè afficiuntur *d. d. R. R. J. J.*

XI. Efficiuntur autem Grassatores per ipsam dolosam grassationem, s. per factum grassandi, qvod non est merum, aut indifferens, ut edificare, venire, *l. 98. §. 6. d. solut. l. 46. §. 1. d. V. O. ire, agere in publica via l. 2. d. via. publ. l. 2. §. 9. si quid in loc. publ. l. 13. §. 7. d. injur.* sed obligatorium *l. 155. d. R. J.* qvod hætenus est causa obligationis ex delicto *l. 25. §. 5. l. 52. pr. §. 8. ff. d. O. & A. estq; in genere turpe admissum lege naturali vel civili reprobatum, qvod alias dicitur incivile, quia inhonestum & injustum est l. 2. §. ff. de extr. cogn. l. 2. C. de fure. Coll. Arg. de Priv. del. n. 1.* Factum autem Grassatorum intelligitur, sive reapse viatores expilaverint, arcas illis effregerint & expugnaverint *l. pen. pr. ff. ad L. Jul. d. vi publ. sive id saltem instituerint verb. l. 28. §. 10. ff. d. pan. effectusq; ex*

voto non fuerit subsecutus l. 3. §. 5. ff. d. vi & vi armat. l. 1. pr. l. 7. C. ad L. Corn. d. Sicar. quoniam ipse conatus in hoc delicto, publicam tranquillitatem turbante, est punibilis. Accuratè a. hic distinguendum inter actus voluntatis elicitos, uti est (1) volitio finis mali, quando sc. voluntas intellectus corrupti iudicio rapinas seu bonum aliquod cognoscenti consentit. (2) Ipsa electio mediorum deliberata, q. sc. media in finem actualiter nondum direxit, absq; quâ tamen directione electio perfecta dici nequit: Et inter actus externos tendentes ad executionem voluntatis in maleficium directæ. De prioribus hic non est sermo, quia de iis valet regula l. 18. ff. d. pan. Posteriores autem, actus sc. externi, seu in actum grassandi deducti, hujus sunt loci. Hiq; vel fiunt ex electione mediorum prædeliberata, vid. Carpz. l. c. l. 7. ad L. Corn. d. Sicar. adeoq; uti in atrocioribus delictis, conatus æqvè ac ipsum factum punitur. Jul. Clar. 5. sentent. §. ult. q. 91. 92. Struv. Ex. 48. §. 6. ita etiam in hoc l. 1. §. 2. ff. d. vi bon. mpt. Sed hodie etiam in atrocissimis delictis conatum, non secuto[rum] eventu, haud eadem panâ, quâ delictum principale, puniri, testatur Wesenb. parat. ff. ad L. Corn. de Sicar. n. 16. in fin. Farinac. P. 5. q. 224. n. 78. nisi quando exemplo opus est, vel lex quædam expressè idem in conatu & actu statuerit, modo illa generali consuetudine non sit sublata, uti de l. 7. all. ad L. Cornel. d. Sicar. testatur Carpz. l. 1. q. 2. n. 54. Et idem 2. q. 91. n. 31. de Grassatoribus per varia præjudicia confirmat, quem etiam sequitur May. ad Jus Lub. l. 4. tit. 2. art. 1. n. 10. Cæterùm si aliqui in publicis viis grassentur, cum certissimo hostilis violentiæ, quâ enormiter Pax Publica & communis omnium quies læderetur, inferendæ periculo, & tamen nemo praterierit, cui bona eripi potuissent, quin pro ratione circumstantiarum tales Grassatores secundum Const. P. P. d. anno 1521. & d. anno 1548. tit. die Van der Friedbrecher. §. Jemandes &c. handeln oder zu handeln unterstehen würden &c. etiam panâ ordinariâ affici possint, haud dubito asserere, quia factionem habere censentur l. 11. §. 2. ff. de Pan. Carpz. l. 1. q. 35. n. 28. ubi etiam vide præjudicia Mynd. l. supra cit. Vel fiunt à sciente & volente, non tamen delibetato v. g. per iracundiam l. 16. §. 2. d. pan. l. 7. §. ult. ad L. Jul. ver

pet. l. si non conuictij. C. d. injur. & tunc solus conatus in hoc crimine, utpote quod rariùs ex iracundia in vindictam committitur, haud videtur eadem pena puniendus *arg. l. ult. ff. d. pen. Arist. l. 3. Eth. c. 10.* quâ crimen iracundiâ commissum regulariter afficitur *vid. Carpz. 3. q. 147. n. 45. & seq. ibiq; additas limitationes. Habn. ad Wesenb. parat. ff. d. injur. n. 4.* Vel deniq; ab ignorante & nesciente v. g. immodicè ebrio *c. sanè discimus. 15. q. 1.* & ejusmodi conatus à pena ordinaria, uti & delictum absoluitur *vid. Struv. all. l. §. 10.* Providè enim distinguendum à religioso Judicè, an proposito, impetu, vel casu commissum quid sit *d. l. 11. de pen.* An autè conatus ad delictum remotus, æquè ac proximus sit punibilis? *Neg. Bald. in l. un. C. d. nil. agger. per e. sicut dignum X. d. homicid. l. 54. §. 4. ff. d. furt.* Aff. alii *ex l. 5. pr. verb. cogitaverit C. ad L. Jul. Majest.* quæ tamen valde specialis est, teste *Brannm, ad b. l.* Quod Judicis arbitrio committendum confeo, secundum tamen *l. 13. ff. d. pan.* non absoluto, sed ad justitiæ limites restricto.

XII. Dictum th. præcedenti, Grassaturam esse factum & naturali & civili lege reprobatum, id amplius deducendum nunc erit. Quod ad prius sc. jus naturale attinet, suppeditatum jam est in præmio Disput. hujus ex Grotio aliquod principium: Sum quod cujusq; est, rerum divisione introductâ, illi non esse auferendum. Sequitur alterum *ex eod. Grot. l. 2. c. 15. n. 5. in pr.* Inter quos natura ipsa cognationem quandam & societatem constituit eorum alterum ab altero lædi nefas esto. Illi enim societati renunciari prius debet, antequam hostiliter agatur. Quò & respexit *Carol. IV. A. B. tit. 17. verb. nisi diffidatio per tres dies præcesserit &c.* Probatur a. Societas illa gentium, tum quòd una gens in idem jus ab altera gente cultum v. g. inviolabilitatem legatorum, contractuum stabilitatem, fontium punitionem &c. illud recipiendo tacitè consenserit; tum quòd finis, ad quem natura omnes obligat, vivere sc. & bene vivere, extra societatem gentium absolutissimè impetrari nequeat. Quod posterius attinet: Id testatur & Jus Civile Romanum sæpius all. tum hodiernum Cæulareum. *O. C. art. 126 R. J. d. anno 1495. Saxonicum art. 13. lib. 2. Landrecht. Const. Elect. 13. p. 4. Mey. ad J. Lub. all. l. & alia quam plurimæ*

plurimæ sanctiones. Huic assertioni non obstat *all. tit. 17. A. B. verb. nisi diffidatio. &c. qd. diffidatione præcedente depra-datio sit licita.* Hoc enim rectè restringit *Arum. b. t. obs. 4. n. 1. & Dieteric. ad casum justitiæ prius denegatæ.* Deinde hoc penitus, constitutâ pace Publica, quæ successit in locum **des Fausrechts.** *Struv. Diss. d. Vindict. priv. c. 2. apb. 2. sub pœna fractæ pacis prohibitum est, R. J. d. anno 1495. §. Darauß §. und ob jemand d. anno 1521. 1548. Quid de Ord. C. Carol. V. art. 129, verb. Welcher jemand / ubi contrarium asseritur, sentiendum, de eo vid. Limn. ad c. 17. A. B. obs. 6. illi articulo, ut tempore priori, per d. Const. P. P. derogatum esse, asserens, vid. R. I. 1555. §. als sich den 45.*

XIII. Versatur autem grassatio circa res ablatas: sive illæ I. sint divini juris, ut res sacræ, sive humani. Quamvis enim propriè sacrilegium, de jure civili Justiniano, non aliter, quàm rei sacræ in loco sacro ereptæ, committatur *l. 5. l. 9. §. 1. ff. ad L. Jul. Pecul.* De jure tamen Canon. secus est, quò sacrilegium etiam in loco profano perpetratur, *Jul. Clar. 5. recept. sent. §. sacrilegium, per c. omnes. 17. q. 4. c. nulli 2. q. 2. quod C. Crim. art. 171. approbat.* Hinc etiam Grassationis delictum indistinctè tenet, quamvis severiorem mereatur pœnam rei sacræ rapina, quàm rei profanæ, *arg. d. art. 171. C. C. An autem præter res sacras etiam bonorum patrimonialium Episcopi vel Clerici quocunq; loco contrectentur, sacrilegium committatur? Aff. Barbos. ad c. 2. X. d. privileg. n. 15. per cap. c. 1. part. X. d. foro compet. Neg. Decian l. 6. c. 32. n. 23. Criminal.* Hæc de rebus sacris. II. Res humani juris vel publicæ sunt, vel privatæ, *l. 1. pr. ff. d. R. D.* Publicas autem h. l. intelligo, quæ sunt in patrimonio vel Principis aut populi, ut vectigalia *l. 16. l. 17. d. V. S. pecunia publica l. 6. pr. d. contr. empt.* hodierno etiam jure lapilli & gemmæ, quæ in littore reperiuntur, rebus publicis adnumerantur *Struv. Exerc. 41. §. 22. & ejus generis alia.* Vel etiam sunt in bonis Civitatis municipalis *l. 1. C. d. vendend. reb. Civit.* quæ tñ. potius dicuntur universitatis *l. 15. de V. S. l. 6. ff. de contr. emt. & hæc suo modo subjacent commercio, quod ex commodo & necessitate Reipubl. & ex alienantis potestate determinandû, l. ult. C. d. l. t. t. ff. d. publican. Struv. Syn. Jur. feud. c. 6. apb. 6. May. ad Jus Lubec. p. 2. tit. 3. n. 7. & seqq.* Cæteræ autem res, quæ vel
usum

usum omnium hominum, uti flumina perennia, viæ publicæ, l. 5. ff. d. R. D. (ita tamen, ut proprietates ad certam aliquam Rempubl. pertineat) vel usum cujusdam universitatis, ut theatra, fora l. 1. ff. d. t. respiciunt, ferè sunt immobiles, earumq; invasio obfessioq; specialibus juribus coërcetur. Mobilium verò rerum, utpote quæ vel ad ornatû, vel ad honorè Civitatis pertinent, omniumq; qui sunt de Universitate, in usu habentur l. 122. pr. d. leg. l. eadem cum bonis mobilibus, quæ sunt in patrimonio Civitatis, quoad gratificationem ratio est vid. l. 4. §. fin. ff. ad L. Jul. Pecul.

XIV. (III.) Res vel sunt mobiles vel immobiles. Immobiles, quæ vel naturâ moveri nequeunt, ut res soli soloq; cohærentes l. 115. l. 128. d. V. S. l. 17. pr. ff. d. act. empt. vel civili modo, ut res mobiles corporales ad rem immobilem perpetuo usu destinatae d. l. 17. §. 7. l. 18. pr. ff. d. t. imò incorporales, ut jus annuorum reddituum, nomina & actiones, quæ ad res immobiles competunt *Mev. 7. Lub. lib. 3. art. 5. tit. 5.* quæ tamen perse nec mobiles, nec immobiles dicuntur l. 15. §. 2. ff. d. rejud. nisi vel lex vel necessitas id suadeat, ut ad alterutram harum referantur, *Alciat. in l. 93. n. 3. ff. d. V. S. Costal. ad l. 7. §. 4. ff. d. pecul.* Hinc rei incorporalis, utpote quæ in sensu haud incurrit, l. 1. §. 1. ff. d. R. D. nulla est ablatio, nec de loco in locum motio, uti nec rei immobilis, cujus propriè nec furtum §. 2. in fin. ff. d. Usucap. nec rapina, & proinde neq; gratificatio, sed invasio, fieri dicitur, §. 1. J. d. vi bon. rapt. Sub mobilibus autem rebus continentur & se moventes §. 1. ff. d. t. l. 77. d. leg. 3. l. 93. V. S. uti pecora, quorum deprædatores & fures abigei propriè dicuntur. l. 1. §. 1. ff. d. abigeis, magnaq; est differentia, an ex stabulo abegerint pecus, an ex sylvis l. 3. §. 1. ff. d. t. cum gladio an sine l. 1. §. 2. eod. an ex pascuis, an verò ex solitudine d. l. 1. §. 1. quarum plures differentias collegit *Wesemb. in parat. d. abig.* quæ tamen hodie magnam partem abrogatæ, cum abigei, vel ut raptores, vel ut fures, pro modo admitti, puniantur, C. C. art. 159. & 160. junct. art. 126. *Hahn. ad Wesemb. d. l.* IV. Res vel sunt propriæ vel alienæ. Propriæ rei regulariter non fit furtum l. 53. §. fin. de furt. nec rapina l. 2. §. 18. ff. d. vi bon. rapt. vis tamen illata, alio modo & vel amissione Domini, vel si res ablata comperta fuerit non esse raptoris

raptoris propria solutione æstimationis coërcetur l. 13 ff. quod met. caus. l. 7. C. und. vi §. 1. J. d. vi bon. rapt. adeoq; criminali iudicio convē-
 tus de dominio excipiens, ad civilem examinationē est remittend-
 us, modò color non videatur quæ situs l. 1. §. fin. ff. d. abigeis. Pro
 aliena tamen h. l. etiam habetur res, quæ pluribus communis est
 l. 45. ff. d. furt. l. 57 ff. pro socio aut in quâ alius jus aliquod in
 re habet §. 10. ff. d. Obl. quæ ex del. ita ut v. g. alterius sit usufru-
 ctus vel possessio l. 15. §. 1. ff. d. furt. d. l. 53. §. fin. cod. l. 3. §. 12. ff. ad
 Exhib. etiam ea res, quæ Raptori obligata est l. 3. C. d. vi bon. rapt.
 l. 2. §. 18. cod. C. A. ad rem t. n. 11. Cæterum si res sint pretiosæ,
 si non §. 35. J. d. R. D. l. 13. §. 1. ff. d. S. P. U. l. 8. junct. l. 9. ff. d.
 dol. mal. parum quæ præsens refert: Cùm enim per ablationem
 rei, etiam minimæ, publica securitas, quæ hic maximè inspicitur,
 æquè violetur, illius quantitas & valor hic non attenditur, fa-
 ctumq; grassatoris non tam ex rei ablata prætio, quàm ex affectu
 grassandi æstimatur vid. Carpz. 2. q. 90. n. 43. Et sequ. Mer ad J. Lub.
 lib. 4. tit. 2. art. 1. n. 9.

XV. Committitur autem Grassatio I. vel semel vel iterum.
 Aut enim famosus est Grassator, qualis non est, qui de crimine in
 suspicionem venit, si nec dū infamis verè redditus, Freber. d. infam.
 c. 3. Germ. eine berühmte Person; sed qui omnium sermone
 circumfertur, Germ. ein öffentlicher Straßenräuber / & non
 tantum de crebris grassaturis est suspectus, & infamatus, (nec e-
 nim quis ex suspicionibus licet vehementissimis condemnandus
 l. ult. C. de Probat. Freb. d. c. 3 n. 8. vid. infr. ib. 21.) sed quæ talem esse,
 publicè & certò constat, qui dicitur notorius & publicus l. 2. C. qu.
 lic. un. fin. jud. c. 6. X. d. imm. Eccles. c. ult. X. d. cohab. cler. nulliq;
 ut ait Hill. ad Donell. l. 17. c. 2. lit. O nec nomine, nec vultu ignotus.
 Constat autem potest ita de Grassatore, ex grassaturis crebrò ite-
 ratis, aliàs enim qui semel tantum grassatus est, non potest dici,
 quod grassandi studium quæ artem exercent, arg. l. 1. §. 1. ff. d. Abig.
 habeatq; animum firmum viatores spoliandi, qui utiq; in famo-
 so grassatore adesse debet, arg. l. 1. verb. mortemquam minabatur
 C. d. t. d. l. 28. depen. Decian. l. 9. c. 30. n. 12 Talis a. publicus Graf-
 sator à quovis licitè occidi potest, etiam absq; præcedente ag-
 gressione

C

gressione d. l. 1. *Siruv. diff. d. Vind. priv. c. 3. aph. 5.* tum ob ipsam iniuriam publicis grassationem d. l. 1. c. 6. X. d. *Immun. Eccles. Damboud. pr. crim. c. 106. n. 20.* tum ob præsumptam grassantium eadem ac violentiam, uti suprâ *th. 2. dictum,* tum quòd ejusmodi homines hostibus æquiparentur, *avsb. navigia. C. d. furt. vid. etiam Grot. d. l. B. & P. l. 2. c. 20. n. 17.* qui illud in foro conscientie licitum esse statuit. Melius tamen est, si comprehendi possit, & judici fisci, quam si occidatur c. 2. X. d. *homicid. vid. Hill. ad Donell. l. c.* Aut non est famosus, & requiritur, ut prior ipse invadat, utpote cum antea de ejus animo & grassandi artificio non constet *Siruv. loc. all.* Cæterum, quoad pœnam ordinariam & publicam vindictam, hodie tam præse non distingui, an semel an iterum grassatus quis sit, testatur *Carpz. 2. q. 90. n. 22. & seq. Habn. ad Wesenb. parat. d. vi bon. rapt. n. ult.* quicquid sit de jure civili l. 28 §. 10. *verb. utiq. si sapius ff. d. pœn.* quam legem alii de conatu grassandi prima vice ordinariâ pœnâ non puniendo, *Carpz. all. l. alii de ipsa rapina interpretantur. Brunm. ad l. 2. C. d. vi bon. rapt.* II. Committitur grassatio vel factio ipso, vel ope, i. e. ministerium atq; adjutorium præstando l. 50. §. 3. *ff. d. furt. aut consilio all. l. 50. l. 53. §. 1. d. V. S.* Consilium etenim nudum, quamvis inter contrahentes obligationem non pariat §. 7. *J. d. mand. l. 6. §. 3. ff. eod.* in delictis tamen, si præprimis effectus sit subsequens, autorem tenet l. 7. §. *fin. ff. d. jurisd. l. 15. ff. ad L. Cornel. d. Sicar. l. 3. §. 4. eod.* Auxilium quis præstat, vel remotum ad ipsum actum rapiendi; & extraordinariè punitur, *Bald. in l. un. C. de mil. agger. non rump. Carpz. 1. q. 37. n. 59.* vel proximum; & ordinariâ pœnâ afficitur, *all. Dd. Quod etiam locum habet in eo, qui grassatorem in actu rapinæ comitatur, ut ei assistat, l. un. §. pœnas C. d. rapt. virg. Nov. 143. §. 1. Destan. l. 8. c. 10.* resq; raptas statim asservet l. 9. *C. ad L. Jul. d. vi. ibiq. Brunm.* Ab his, qui vel consilium vel auxilium præstant, differunt Receptatores, qui post actum rapinæ res occultant, & grassatores scientes ultro suscipiunt, eadem enim pœna cum grassatoribus afficiendi sunt l. 1. 2. d. *receptat. l. 1. C. his qui latr. occult. Decian. all. l. & c. l. 9. c. 51. n. 65. & sequ. ubi plures habet limitationes, nisi statim eos Magistratui obtulerint, Idem n. 78.* Illi quoque in quorum prædiis degunt seu latitant grassatores, si sciant, tenentur eos offerre & indicare,

care, nisi velint dominio prædii cadere *d. l. 2. verb. Domini prædiorum C. d. 1.* Cærerum si legitimæ probationes non habeant, quibus ostendant, veram esse delationem suam, accusationis onere possunt supercedere, ne sc. calumniæ poenis subiciantur *d. l. 2. in fin. l. 8. C. d. calumn.* aliisq; incommodis se obstringant: Denunciare tamen eos tenentur *Decian. l. 7. c. 34. n. 16.* quia aliud est denunciare, aliud accusare *c. super his 16. X. d. accusat.* Denunciatio enim fit citra vinculum inscriptionis *d. c. 16 & sine onere probandi Pac. in l. 9. ad d. 1. Besold. Disputat. d. process. c. ult. n. 3. R. J. d. anno 1559. Augustæ. von der Müngz-Ordnung § 169.* Receptorum loco non vult esse Ecclesia, quæ grassatores aliosve criminosos recipiendi singulare habet privilegium *c. 6. & t. 1. X. d. immun. Eccles.* Illam tamen recipiendi libertatem jure reprehendit *Damboud. all. c. 106. n. 21* quia Asyla injuriâ passis tantum succurrunt. *Nov. 17. e. 17. Ritterb. de Asyl. c. 8.*

XVI. Delictum commissum ut justâ pœnâ coerceri possit, confusioq; vitetur, requiritur processus *c. 1. d. sent. & rejud in 6.* Qui occasione hujus materiæ, potissimum spectatur l. circa subjectum s. personas judicium constituentes, quarum (a) est Judex, de jure Civili ille, cui merum Imperium competit *l. 3. ff. d. jurisd. l. 6. ff. d. off. Procons.* hodie is, ad quem viæ publicæ jus, Germ. das Strafsen Gerichte pertinet, etiamsi alter superiorem jurisdictionem, Germ. die Obergerichte / in territorio illo habeat *Carpz. 3. q. 110. n. 39. Schnob. D. Feud. 4. tb. 20* quanquam ex alio capite v. g. Rei deprehensi, jure præventionis, utpote remissione ad Magistratum loci non amplius necessaria, *Struv. Ex. 9. §. 45. n. 2.* se tueri possit, suppliciumq; sumere, *arg. l. 30 ff. Jud. c. l. nulli. C. eod.* Deinde Judex debet esse competens *l. 1. & t. 1. C. Si à non compet. Jud.* ita ut nec Reus ratione privilegii à Magistratus Jurisdictione sit exemptus, uti sunt Clerici; *c. ac si Clerici d. judic. c. 3. X. d. raptor. R. J. d. anno 1495. tit. von Landsfried. §. Item.* Quod tamen hodie, utpote suspensâ Papæ Jurisdictione, per pacificationem Passaviensem, *R. J. de Anno 1555. §. damit auch 20. Inst. Pac. Ofnabr. art. 5. §. 16. Brautl. in Epit. Jurispr. publ. l. 5. c. 1. §. 7. immutatum vid. Carpz. 3. q. 110. n. 85.* Index etiam non ab alio debet esse præventus *arg. supr. dict. tit. quod fit citatione, quæ*

ipsum libelli argumentum & delicti descriptionem continere debet, reo insinuata, *Zang. de except. p. 2. c. 13. n. 10.* (b) Sunt personarum litigantes. *Principales: Accusator, non solum is qui laesus, sed & quivis e populo l. 3. §. ult. ff. d. accusat. Gail. 1. d. P. P. c. ult. n. 28.* hodie tamen istarum accusationes per personam publicam, seu Advocatum fisci, expediri solent. *Jacob. Blam. d. process. Cam. sit. 29. n. 60.* deinde Reus, cujuscumque sit dignitatis aut conditionis **Landfr. d. 40. 1548. Præfat. vers. Et nevern.** Minus Principales sunt Procuratores (1) accusatoris, non quidem de jure civili *l. pen. §. 1. d. publ. Judic. l. ult. C. d. injur.* sed de jure hodierno, *O C art. 11.* subscriptione in Crimen sublatâ: (2) Rei, qui in hoc vel simili crimine ad absentiarum saltim causas allegandas *l. 13. §. 1. ff. d. publ. Jud. ne bona absentis annotata in fiscum redigantur l. ult. pr. ff. d. requir. & absent. ante L. C. admittuntur: Post L. C. a. quâ factâ Reus damnari etiam absens potest l. 10. ff. d. publ. Jud.* Procurator innocentiam quoque Rei quidem excusare *l. 33. §. 2. ff. d. Procur. l. 3. C. d. accus. causam a. ejus nescit quidem verè agere potest l. 1. ff. an per al. caus. appell. Magnif. Dn. Præs. ad Dr. §. 3. Schnob. th. 18. Cochm. vol 3 conf. 15. n. 22.* & ita hodie observatur teste *Carpz. 3. q. 105. n. 41* Reo præsentem procurator non quidem pro eo ad articulos respondere, imò ne quidem examini ejus interesse, contra *l. 12. d. publ. Judic. hodie abolitam vid. Jul. Clar. 5. sentent. §. ult. q. 45.* sed responsiones ejus in judicio amplius proponere potest. *Carpz. all. l. n. 72.*

XVII. II. Quâ formam, processus consideratur, vel quæ est Ordinarius vel Inquisitorius. *c. 24. X. de Accusat.* De hoc utpote frequentissimo, *Carpz. 3. q. 103. n. 49.* atque ob publicam utilitatem utilissimo *l. 51. §. 2. vers. quod si quis. ff. ad L. Aquil. l. 15. pr. ff. d. off. præsid. prius agendum.* Addunt aliqui tertium membrum scilicet denunciationem, ex *c. super bis 16. & c. qualiter 24. X. d. accusat. Ægid. Boff. tit. d. denunc. n. 1.* Hæc tamen potius causa est specialis inquisitionis faciendæ, adeoque actus ad inquisitionem præparatorius teste *Carpz. 3. q. 108. n. 54.* Processus autem inquisitionis vel generalis est vel specialis. Ille est Præparatorius specialis ad Inveniendum delictum hætenus incertum, sine quo nullo modo adversus certam personam inquiri potest *l. 1. §. 24. ff. ad SC. Syllan. l. 5. §. 1. eod.*

De eo

De eo a. constare debet, vel ex ipsius corporis delicti inspectione, vel ex aliis probabilibus indiciis, v. g. in hoc crimine, denunciatio-
ne exspoliati, fama publica spoli &c & Investigandum delin-
quentem: veluti si quis similia delicta patrare solitus sit, *Gilhaus*
in arb. jud. crim. c. 6. & passim, vel ante tempus spoli non habuerit,
unde honestè vivere potuerit, uti asseritur *art. 39 O. C. von d. Hertn*
losen Gardenten Bnechten/aliisque, qui incertis sedibus & laribus
vagantur, vel similia adsint indicia Judicis arbitrio discutienda
Farin. in pr. crim. l. 1. t. 1. q. 45. Hisce, quæ jam dixi, ex inquisitione
generali Judici cognitis, succedit specialis, quæ in modum deli-
cti, & certam personam, in generali inquisitione suspicionibus
gravatam, & præsumptionibus oneratam, Judex inquirat.

XVIII. Hujus requisita sunt I. ut nisi saluum conductum, ge-
neralem sc. quò in locum iudicii tuto ire ac redire possit, *C. Cam.*
tit. 10. §. doch soll Bayseel. Majest. Carpz. 1. q. 36. n. ult. (spe-
ciale n. impetrare nequit uti pulchrè ostendit *Mev. ad 7. Lub p.*
4. pag. 20) impetraverit, tunc capiatur atq; in carceretur Reus, ex
indiciis vel fortioribus vel levioribus, pro personæ nobilis ditisve
vel vilis conditione *l. 1. l. 7. ff. d. custod. & exh. reor.* quanquam in
casu innocentia & absolutionis faciendæ sub fidejussoribus rela-
xari debeat *l. 2. C. d. ex hit. & transm. reis ibiq; Brunn. & ib. all. Dd.*
Hoc obtinet, si rei possit haberi copia. Caterùm absens & con-
tumax habetur pro convicto, & condemnatur *Struv. all. l. huicq;*
Principes, Comites, Barones, vel etiam Civitates liberæ pænâ
banni irrogare possunt, *Carpz. 3. q. 140. n. 18. & seq. usq; ad n. 33 R J.*
d. anno 1521. vom Landse. tit. 7. §. wir wollen aber / 6 præceden-
te tamen generali inquisitione, quando ex officio Judex inquirat
Carpz. d. l. n. 50. II. Ut formentur Articuli, ex quibus reus super ipso
delicto ejusq; circumstantiis, & super indiciis, interrogetur, his sc.
quibus probatis, Reus, si negaverit, torturæ subjici potest, *Berlich. 1.*
concl. 12. n. 20. de sociis etiã in genere, non tamè in specie de hac vel
illa persona, *O. C. art. 31. §. 3.* (quanquam diss. *Carpzov 3. q. 121. n. 28.*
non nisi in tortura quæstionem de socio haberi volens) examinari
potest: alia enim quæstio est, an facinorosi de sociis interrogandi ex-
tra torturam, alia an hæc illorù assertio æqualem mereatur fidem

Anton. Matthei tit. 15. c. 2. n. 4. Posterius non asserimus nisi ad sint
requisita *all. art. 31. O. C. Brunm. ad l. 11. C. d. testib.*

XIX. Quod si ex ipsius Rei confessione constet, ipsum non
delicti principalis, sed saltem consilii, atq; auxilii quoad actum
remotum, socium fuisse v. g. instrumenta ad rapiendum submi-
nistasse, non prius ritè inquisitio formata censetur, ut ex illa con-
vinci & condemnari possit Reus, quàm si principales citati vel se
judicio stiterint, exameniq; subierint *l. 1. §. 2. C. d. requir. reu. junct.*
C. C. art. 115. §. 206. ne continentia causæ dividatur l. 1. ff. d. quib.
reb. ad eund. judic. l. 1. C. d. consort. lit. junct. l. 4. §. 1. d. alien. jud.
mur. Treuil. l. 2. resolut. 3. d. Jud. n. 3. Gulbausen in arb. jud. civil. c. 5.
mm. 10. n. 50. Vel contumaces, post tria Edicta, pro confessis judi-
cati fuerint, banno Germ. die Nordacht illis irrogato, Mev. ad
Jus Lub. p. 4. tit. 1. art. 2. Carpz. 2. q. 72. Exspoliati verò si ad sint,
aliiq; criminis noticiam habentes, utiq; audiri debent, cum de cor-
pore delicti exactè debeat constare l. 1. §. fin. d. Quæst. l. 6. ad L.
Corn. d. fals. Farin l. 1. q. 1. n. 6. Brunm. in process. inquis. c. 7. in fin.
Hæc non observatis in proposito casu *Ampl. Facult. Jur. Rostoch. An-*
no 1667. Mens. Septembr. pronunciavit inquisitionem non ritè fa-
ctam, ad consultationem SS. 39 N. in actis inquisitionibus N. N.
III. Requiritur responsio rei, ejusq; justa defensio, de qua th. 23. IV.
Probatio ab Advocato Fisci, legitimo modo ritèq; faciendâ, vel
ab Accusatore in processu ordinario, de qua th. 21. Hæc peractis,
inquisiti responsio una cum actis inquisitionibus judicialiter
consignata *O. C. art. 184. 185. irrotatur & ad Collegium JCo-*
rum, sive sit Facultas Juridica, sive Scabinatus, transmittitur,
quod in. ex *C. Carol. art. ult. verb. Wo aber die Obrigkeit /*
quando Judex in causa dubius est, de jure Saxon. à quovis Judi-
ce inferiori etiam merum Imperium habente, necessariò est faci-
enda, *test. Carpz 3 q. 116. n. 24.*

XX. Processus criminalis ordinarius, quando instituitur, hæc
ferè requisita subesse debent (1) oblatio libelli cum supplicatione
pro Citatione *l. 3. ff. d. accusat. l. pen. d. privat. delict. C. Carol.*
art. 69 una cum articulis ex dicto libello pro libitu actoris, sed
in. breviter, extractis, *R. J. d. Anno 1654 §. 41. §. 49. verb. ohn Vers*
stattung

Stattung sonderer. qui tamen merita causa continere debent, utpote veteri articulado libello, cujus multa incommoda recenset *Blum: process. Cam. tit. 68. n. 7.* abrogato, *R. J. all. §. 37. 64. & 69.* (2) Satisfactio pro reconventionem injuriarum, si injustè reus accusatus fuerit, & expensis litis, *O. C. art. 12. & 13.* (3) Responsio rei & quidè ad singulos ab actore formatos articulos, de jure Saxonico & passim viva voce test. *Carpz. 3. q. 106. n. 77* Hanc sequitur probatio & reprobatio seu defensio rei, de qua infra. Cæterum quoties indicia ad torturam probata sunt, desinunt esse partes actoris, iudexq; ex officio quæstionem exercet *O. crim. art. 46. Carpz. 3. q. 107. n. 58.*

XXI. Facta tali modo accusatione, vel etiam inquisitione, Reus aut confitetur delictū, & sequitur statim condemnatio, modò de corpore delicti verè constet *l. 1. §. Divus d. quest. l. 1. §. item. ad SCt. Sylan. Hyppol. d. Marsil. pr. crim. in pr. n. 5. & in §. postquã n. 6.* reusq; in illa confessione constanter perseveret. *Idem in §. quoniam n. 35.* Aut negat; & quidè si purè; actori incumbit probatio *l. 2. d. probat. §. 4. 7. d. legat. & in processu inquisitorio Judici ex officio vel Fiscali. Carpz. 3. q. 107. n. 76.* In processu vero ordinario Actor intentionem suam libello insertam, ac, si ad pœnas fractæ pacis publicæ agere velit, omnia requisita *ib. §. exposita,* probare debet, *Gail. 1. d. P. P. c. 7. n. 19. & c. 13.* nisi quod dolus malus ex ipso facto præsumatur *R. J. d. anno 1594. §. Ebenetmassen/ 68.* Alias si ad pœnam juris communis. *P. & C. d. vi publ. ac privat.* intentionem dirigat suã: vi majori & in via publica crimè commissum esse non attinet probare *jung. Carpz. 2. q. 90. n. 78.* Probatio a. quã reus plenè convincitur, ita ut nec torturã ad confessionem ejus extorquendam opus sit, *O. C. art. 69. l. 16. C. d. pœn. Guazzin. tract. d. defens. defens. 5. cap. 9. n. 7.* fieri debet *Vel per testes l. 3. §. 3. d. testib. ad minimũ duos l. 12. ff. l. 9. §. 1. C. eod. juratos l. 9. l. 18. C. d. 2. testantes de proprio visu & auditu, Rosbach. process. crim. tit. 5. c. 5.* non de alieno *O. C. art. 65. c. licet ex quad. 47. in pr. X. d. testib. quamvis dissentiat Wesenb. 1. consil. 20. n. 6. vers. itaq; & ab eo all. Ang. Beroy consil. 43. n. ult. vol 3. & Mascard. id de spolio antiquo concedat vol. 4. prob. 1336. n. 17.* Hoc tamen maximè si criminaliter agitur, non est concedendum, propter *dd.*

ptes *dd. 11. Vel per facti notorietatem, e. evidentia X. d. accusat.* Ceterum an etiam per indicia certa atq; indubitata reus condemnari atq; convinci queat? in diversas Dd. abeunt opiniones, quas recenset *Sandef. decif. Frificar. l. 9. t. 9. def. 14. Brun. ad l. ult. C. d. probat.* Sed negativa verior est, propter *c. afferre X. d. presump. 1. Reg. 3. v. 27.* ubi non legitur Salomonem ad pœnam ullam, neque etiam suppositi partus damnâsse mulierem, quam infantulum oppresfisse indicia suadebant. Sed limitatur tamen: Nisi lex indicia profufficientibus ad condemnandum habeat, exemplo *l. 34. C. ad L. Jul. d. adult. jung. Carpz. 3. q. 120. n. 10. & seqv.*

XXII. In defectu plenæ probationis, Judex vel juramentum purgatorium vel torturam reo injungit. Hoc a. non fit absq; indiciiis, *Hypp. d. Marf. §. diligenter. n. 175.* Indicia a capiuntur ex iis, quæ vel ante delictum, vel in ipso, vel post, fiunt *Cic. l. 2 d. invent. tit. nunc. ad causam conjecturalem.* Primi generis, sunt, fama mala in eodem genere malitiæ v: g. rapinæ, *O. C. art. 6. verb. durch gemeinen Leumyth berüchtiget.* Conversatio cum raptoribus nulla probabili ratione nitens *Gail. l. 2. d. P. P. c. Cochm. respons. 12. n. 215.* minæ despolio factæ, ob quas etiam tortura imponi potest, si adsint requisita *art. 32. O. C.* quæ ex hisce & similibus indiciiis, non nisi conjunctis, pro arbitrio tamen Judicis, imponenda venit, sed juramentum, quo reus se purget, injungitur *Carpz. 3. q. 116. n. 62.* quo tamen nec semper nec indistinctè gravandus *c. ex tuarum c. ult. X. d. purgat. Canon. l. 6. §. 4. verb. sic ubi deposita C. d. bis quis ad Ecclef. confug.* Secundi generis sunt, v. g. si aliquis ferè circa tempus delicti ab aliis, in loco delicti vel etiam proximo, visus est ob ambulare, armis instructus *art. 43. So dan der Verdachte/* quò etiam pertinet, si vestis tempore spoliî dispersa ad aliquem spectet *art. 29.* Ad tertium genus refero, si res rapta ab aliquo detineatur, & is titulum dominii aut possessionis indicare nequeat, *art. 43. & 38* Si quis à tempore spoliî licentiosus pecunias profunderere ceperit, antea egenus *art. 39. O. C.* Ex talibus indiciiis ut ad torturam deveniri possit, requiritur, ut sit persona de tali maleficio suspecta *art. 43. verb. Ist es den eine solche Person zu der man sich der Missethat ver siehet.* Hæc obtinent nisi reus se defendere &

re & contrarium probare possit *l. 19. ff. de pen. Clem. pastoralis de sententia & re iudic. l. 7. C. d. jur. Fisc.*

XXIII. Eò usq; autem extenditur defensio, ut Judex ex officio eam supplere teneatur *d. l. 19. ff. d. par. Carpz. 3. q. 115. n. 13.* etiam si reus ἐν αὐτῷ φῶρε sit deprehensus: Sola enim apprehensio, si non ad sint alii testes præter ipsos apprehensores, ad torturam saltem indicium præbet, secundum *Guazzin. Defens. 3. n. 8. jung. Decian. l. 8. c. 4. crim.* Occultare autem talem & capturam differre non debebat defensor Civitatis *l. 7. & 8. C. d. defens. Civit. & ibi Brunm.* Sed statim ad provinciæ præsidem, cui specialis ita grassantes reprimendi cura erat injuncta *Nov. 28. c. 6. mittre plectendū Nov. 18. c. 6. §. 1.* qui sententiam, contra manifestum grassatorē latam, statim exequi poterat, etiam si fuisset appellatum *l. 6. §. 9. ff. d. injust. rupt. & irr. test. nec incidit in pænam L. Jul. d. vi publ. l. 7. ff. ad L. Jul. d. vi publ.* Idem ferè disponitur in *R. J. d. anno 1559. §. Conun 26* de grassatoribus, quos spoliatus etiam in alieno territorio rectè persequi potest *§. und haben uns 22.* & apprehendere: Tales enim apprehensi, summario processu institutò, de crimine grassaturæ accusari & legitimè convinci debent *d. §. 26. & 27.* ut pænae possint subjugari. Ut autem ad torturam deveniri possit, præfigendus Reo terminus est, ad edendas suas, si quas habeat, defensiones, dandaq; ipsi est copia, vel ad minimum inspectio indiciorum, quæ Judicem ad decernendam torturam movent: *de quibus th. præced. Carpz. 3. q. 115. n. 100. & 101. Guazzin. defens. 21. c. 1. ut ea, si possit, contrariis præsumptionibus vel probationibus elidat c. 20. X. d. probat. vel contra dicta & per tonas testium, qui de indiciis interrogati, excipiat, Rosbach. process. crim. tit. 5. c. 10.* Coeterum, quod de quorundam locorum consuetudine testatur *Guazzin. all. l. n. 6.* supremam Curiam, malæ conditionis homines, & de grassatione aliisq; atrocibus delictis infamatos, etiam non audità eorum defensione super indiciis gravantibus, torturæ rectè subijcere posse, id justitiæ non aliter consentaneum existimo, quàm si de malitiâ inquisiti constet, eumq; non nisi effugia frivola inaniaq; quætere appareat, *Carpz. all. l. n. 35.* Terminò ad indicia purganda elapso, & torturâ etiam subsecutâ, adhuc tamen con-

D

demna-

demnationem evitare potest grassator, producendo testem etiam unicum *Carpz. q. 115. n. 75.* affirmantem, reum v. g. tempore spoliis alio loco, quam quo illud commissum dicitur, sollicitum, morbo febricitante latorasse &c. vel ab alio prius spoliatum eum in continenti iterum spoliasse. *arg. l. 3. §. 9. ff. d. vi & vi arm.* Pro supplicio autem mitigando faciunt sequentes exceptiones. (1) Exceptio, non adfuisse ab initio animum lucri faciendi *l. 28. §. 10. verb. preda causa ff. d. pæn.* non tamen ex post facto, si sc. rem raptam iterum penitentiâ ductus restituat, *Carpz. l. q. 90. n. 55* hoc enim propter antecedentem grassandi affectum, rariùs ad mitigationem proficere solet, *arg. l. 65. l. 54. §. 3. ff. d. furt.* led bene, si ab initio, scil. eò ipso tempore, quo grassatur, talis non adfuerit animus, tum ob causam spoliandi v. g. ob necessitatem parendi furoribus Domini, uti dicitur in *l. 8. pr. C. ad L. Jul. d. vi. Carpz. 2. q. 91. n. 15.* tum ob conditionem rei quæ rapitur, si sc. sit Dominus rei ablatae, vel se esse crediderit, quo casu proceditur juxta *§. 1. J. d. vi bon. rapt. nisi & hoc ignoraverit se rem amisisse, sed credat adhuc se possidere, quoniam tunc alterum expoliando possessionem suam potiùs continuare quam grassaturam committere videtur Brunm. ad l. 1. C. d. appell. c. cum in offic. X. d. testam. Menoch. remed. recup. g. n. 133. Farin. d. pæn. temp. q. 90. n. 37.* tum ob conditionem spoliati, si quis sc. debitorem fugientem consecutus fuerit, eiq; quantum debet, abstulerit *l. 16. §. 16. ff. que in fraud. credit.* Quod omnino rectè fieri puto, nullâq; pænâ dignum existimo cum *Dn Struv. Dissert. d. Vind. priv. c. 6. aph. 9.* (2) non fuisse grassationem adeò hostilem *l. 2. §. 20. ff. d. vi bon. rapt. & violentam, quæ ex tractatibus invicem in actu rapinae habitis Carpz. 2. q. 90. n. ult. & q. 91. n. 4.* reiq; atrocitate *arg. l. 1. §. 2. ff. d. vi & vi arm.* æstimatur. (3) Nec fuisse actum illum purè spontaneum & absolutè voluntarium, uti in immodicè ebrio *l. 6. §. 7. verb. per vinum. ff. d. re milit.* In minore, vid. supra *th. 7. n. 2.* Nec enim assentiendum *Sfort. Oddæ tract. d. restit. in integr. p. 2. q. 80. n. 78. & sequ. usq. ad n. 93.* minoribus planè non esse mitigandam pœnam, his in delictis, quæ maturæ potius ætati conveniunt, & cum ætate magis accrescunt, uti sunt pleraq; delicta, quæ lucrum spectant, veluti

veluti assassina, furta, rapinae, grassationes &c. Enim verò in his
 nec Ll. nec Dd. communiter distinguunt. *vid. O. crim. art. 164*
von jungen Dieben. Huc referri possunt justus dolor, *l. 4. §. 6.*
ff. d. bon. libert. si quis longo post tempore, eum à quo fuit spolia-
 tus, iterum exspoliet, *Carpz. 2. q. 91. n. 36. & seq.* Deinde urgens
 necessitas, veluti famis: *Carpz. all. l. n. 48.* vel frigoris immensi: Un-
 de nimium rigorem ostendit Henricus Dux Luneburg. qvi S. Cur.
 Cell. Praefectū, quod rustico aranti pallium circa viam projectum
 abstulisset, freno, quem illius eqvo detraxerat, ipsemet suspendit,
referente Crantz. in Saxon. l. 10. c. 30. Deniq; quamlibet etiam
 fatuam causam, cum ea, quae impulerint ad delinquendum, ma-
 xime sint spectanda in poenis, *Grot. l. 2. c. 20. n. 29.* ab ordinaria
 poena excusare etiam in hoc crimine asserit *Farin. d. l. q. 90. Carpz.*
all. n. 45. & pulchrè *Decian. lib. 8. c. 20. n. 10.* quod facilius obtinet
 pro conditione personarum, quibus aut rationis imbecillitas, aut
 privata educatio succurrit, *Grot. all. l. n. 43.* modo fatua illa causa &
 ignorantia juris committatur nō tam circa ipsissima principia juris
 naturalis generalia, quae omnib; nota sunt, quò etiā spectat nemini
 suum esse rapiendum, sed circa ea, quae ex iisdem remote deducun-
 tur, v g ob hanc vel illam causam non esse rapiendum *vid. l. 12.*
§. 3. ff. d. liberal. caus. Landfr. 1548. art. von Gewalt 13. C. Cam. p. 2.
tit. 10. §. 3. Hae tamen, cum ab animo dependeant, quomodo
 probentur, *vid. Carpz. 3. q. 146. n. 65. usq; ad fin.*

XXIV. Reus defensione suâ legitimè non deductâ, si etiam causis
 ad leniendam poenam sufficientibus destituatur, poena ordinariâ
 efficiendus est. Puniuntur autem Grassatores vel ut Raptores, vel
 ut P. P. violatores, *Carpz. 1. q. 35. n. 35-36-37.* Priori casu de jure civi-
 li, publici criminis rei sunt, & vel de vi publica, si cum armis spo-
 liaverint, ut raptores tenentur *l. 3. §. fin. ff. d. vi publ. & deportan-*
tor §. 8. l. d. publ. jud. nisi in turba id fecerint, tunc enim & capite
puniuntur, arg. l. pen. §. ult. ff. d. 1. Vel de vi privata, si sine armis ad-
miserint, l. 3. §. 2. junct. l. 5. ff. d. vi priv. Grassatores propriè
 dicti, qui in viis publicis, cum ferro saepius instituerunt h. e. co-
 nati fuerunt exspoliare, *ut explicati Carpz. 2. q. 90. n. 27. capite pu-*
niantur, l. 28. §. 10. ff. d. poenis. Quod multò magis obtinet, si effe-
ctus

fit subsecutus *Carpz. all. l. Ex Const. Carol. art. 126.* p̄na gladii indistin-
ctè infligitur Grassatoribus, qui ipso actu viatores violenter expilā-
runt, sive sapius id fecerint, sive semel; *Hahn. ad Wesenb. parat. d.*
vi bon. rap. §. ult. vid. th. anteced. 15. n. 1. sive cum turba & coadu-
natione hominum, (quam tamen *Const. P. P. d. anno 1594. §. also ist*
auch 67. exigit, excepto casu *§. Ebenemassen* subsequēntis) sive sine eā violentiam intulerint, *Carpz. all. l. rapina* enim ab uno
ut plurimum committitur *Idem 2. q. 91. n. 5.* Illud præterea ex uni-
versali Germaniæ consuetudine *d. articulo 126.* superadditum est,
ut Grassatorum corpus rotæ imponatur. *Max. ad J. Lub. l. 4. tit. 2.*
art. 1. n. 8. Sunt tamen qui propter rem non adeo magnam, licet
rapina vi armatā facta sit, & in viā regiā, deportationem vel con-
demnationem ad triremes statuunt. *Zieritz. ad CC. art. 126. Fab. in*
C. Sab. hb. 9. tit. de Pœn. def. 7. Posteriori casu obtinet p̄na fractæ
pacis: Hæc contra grassatorem præsentem est p̄na gladii *R. J. d.*
anno 1515. Aug. sub. Imp. Ferdinand. I. §. wir setzen ordnen / 48. vers.
wo sie in Gefängnis kommen. Contra absentem, & suspicio-
nibus indiciisq; gravatum, si citatus ad se purgandum non com-
paruerit, decernitur Bannum, *R. J. d. anno 1559. §. Im Fall 29.*
quò quis à communione civili, omniumq; juris beneficiorum ex-
cluditur, vitaq; ejus omnibus publicè exponitur. Idq; quā totum
Imperiū: si bannū sit Imperiale; vel quā certā provinciā principis
inferioris vel alteriūs magistratq, si sit bannū speciale, *Gail. 2. d. P. P.*
per tot. Carpz. 3. q. 140. Hæc tamen p̄na banni nonnunquā in pecu-
nariā immutari potest, *Const. Camer. d. loc. proximè cit.* Hodie etiā,
quando circumstantiæ suadent, supplicium esse mitigandum, re-
legatio, vel sola, vel cum fustigatione infligitur. *Carpz. 2. q. 91. per*
tot. quod prudens Judex diligenter æstimabit, ne vel cum P. Do-
labella accusatos ad alios judices mittere, vel cum Arcopagitis,
post centum annos ut redeant, jubere cogatur,

Val. Max. lib. 1. c. 1.

DEO TRINUNO.

Sit Laus Honor & Gloria.

Ad Florentissimum
DN. RESPONDENTEM,

Disputationisq; authorem.

Materies savis de grassatoribus ampla
Quare subridet, dulcis amice, tibi?
Anne, viâ quod virtutis grasseris ad alta
Quævis? Næ, studium perplacet hocce tuum.

*Honoris & amoris ergo
scrib. L. Mq̄.*

*Georgius Radovius, J. U. D.
& Prof. Ordinarius, Facultatis sue
b. t. Decanus, Academiaq; Rector.*

Crimina describis que non sunt laude notanda,
Sed que lex prohibet, justaq; pœna manet.

Sunt Grassatorum tellus pelagusq; repleta
Turbâ, que raptu jura quieta premit.

Hinc spolia & cædes, violenta rapina, tumultus,
Turbida seditio, facta nefanda fluunt.

Istas Tu fraudes & crimina turpia monstras,
Pacem que violant pacificumq; statum.

Crimina, quod fateor, non hac sunt carmine digna,
ast carmen poscit doctus, Amice, labor.

Perge bono capto grassari in corpore legum,
Hanc grassaturam gloria magna manet.

Ad Pereximium Dn. Auctorem, Juris utriusq;
studiofissimum, convictorem suum
suavissimum

PRÆSES.

Wet

W Er will nicht Himmel an/ wer will nicht Ruhm er-
langen/
Und küssen/ durch das Lob/ der blanken Sternen
Wangen?

Ein jeder streb't darnach: es kostet aber Schweiß/
Und will erlangt seyn durch ungeschätzten Fleiß.

Durch schlaffen kömpt man nicht zur hohen Pindus: Spizzen/
Da sonst Thymbræus, und die dreymahl dreye Sien:

Es muß gewaget seyn; durch unverdroßnen Sinn/
Belanget man mit Ruhm zu dieser Spizzen hin.

Wer nun mit grossen Fleiß/ die kluge Höh' erstiegen/
Der findet Ruhm und Ehr: es muß sich vor Ihm schmiegen/
Der bleiche Neides: Wurm; weil Ihm zum Fleisses
Apollo setzet auff die schöne Musen: Krohn. (Lohn/

Der neun Geschwistern Rohr ist färtig zubefingen

Was seine Kunstvermag: Sie lassen lieblich klingen

Die Seiten Ihm zur Ehr; und geben/ für die Müß/
Im stetes grünen Ruhm/ der ohn: auffhören blüß.

Er/ wehrter Freund/ hat auch nach Lob und Ruhm gestrebet/
In dem Er ämpflich im Schweiß und Fleiß gelebet:

Es kömmt nun an den Tag/ was Er stät's früh' und
spät/

Aus Büchern durch den Fleiß/ nach Wiß geraubet
Drumb folget auch das Lob/ weil Er so woll gewachtet; (hat.)

Nun wird Er für die Müß von Phæbus angelachet:

Die Musen grüssen Ihn/ und machen/ daß sein Lauff

Nur immer eile fore zur höchsten Stupffen auff.

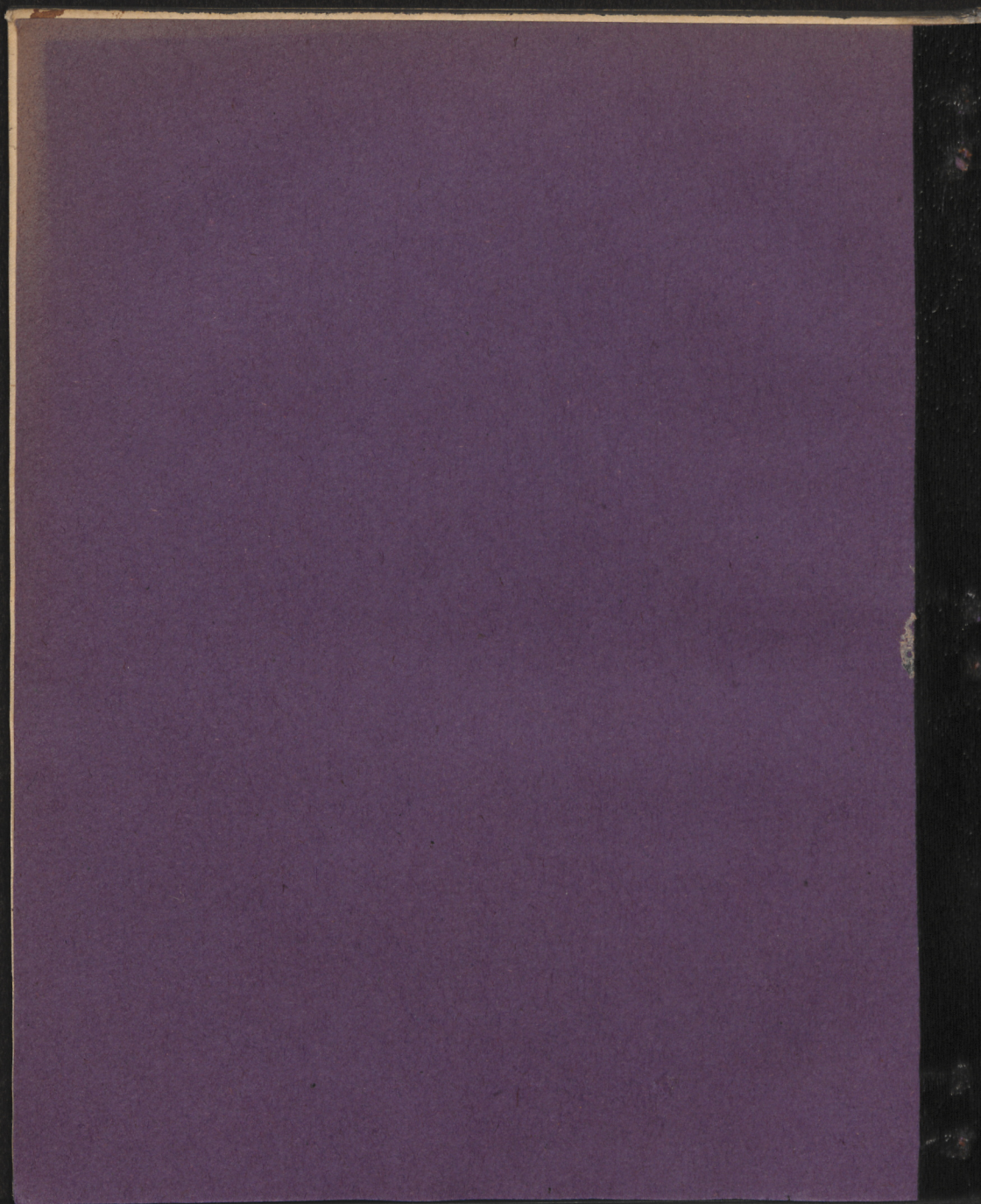
Wir wünschen Glück dazu! Apollo wird nicht säumen/
Er wird Ihn seinen Sitz woll wissen einzuräumen/

Und geben Ihm nach Lust des höchsten Fleisses: Lohn:

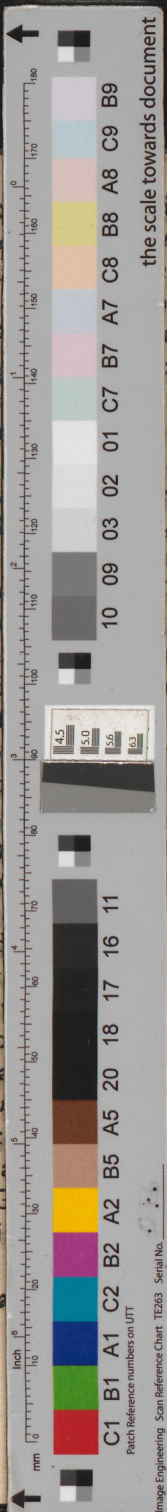
nim hin/ wir gönnens dir/ du rechter Musen: Sohn.

Solches setzten zu Ehren die sämplichen

Lischgenossen.

veluti assassina, furta, rapinae, grassationes & o
 nec Ll. nec Dd. communiter distinguunt. *vi*
von jungen Dieben. Huc referri possunt ju
ff. d. bon. libert. si quis longo post tempore, cum
tus iterum exspoliet, Carpz. 2. q. 91. n. 36. & se
 necessitas, veluti famis: *Carpz. all. l. n. 48. vel fri*
 de nimium rigorem ostendit Henricus Dux Lu
 Cell. Praefectus, quod rustico aranti pallium cit
 abstulisset, freno, quem illius eqvo detraxerat,
referente Crantz. in Saxon. l. 10. c. 30. Deniq
 fatuam causam, cum ea, quae impulerint ad d
 xime sint spectanda in poenis, *Grot. l. 2. c. 20.*
 poena excusare etiam in hoc crimine asserit *Earl*
all. n. 45. & pulchre Decian. lib. 8. c. 20. n. 10. q
 pro conditione personarum, quibus aut ration
 privata educatio succurrit, *Grot. all. l. n. 43 mod*
 ignorantia juris committatur non tam circa iphi
 naturalis generalia, quae omnibus nota sunt, quod
 suum esse sapiendum, sed circa ea, quae ex iis de
 tur, v g ob hanc vel illam causam non esse ra
S. 3. ff. d. liberal. caus. Landfr 1548 art. von Ger
tit. 10. § 3. Haec tamen, cum ab animo dep
 probentur, *vid. Carpz 3. q. 146 n. 65. usq. ad fin*
 XXIV Reus defensione sua legitime non de
 ad leniendam poenam sufficientibus destituit
 efficiendus est. Puniuntur autem Grassatores
 ut P. P. violatores, *Carpz. 1. q. 35. n. 35-36-37. Pric*
 li, publici criminis rei sunt, & vel de vi publica
 liaverint, ut raptores tenentur *l. 3. §. fin. ff. d. vi*
 puniuntur, *arg. l. pen. §. ult. ff. d. e. Vel de vi priva*
 miserint, *l. 3. §. 2. junct. l. 5. ff. d. vi priv.* G
 dicti, qui in viis publicis, cum ferro sapius i
 nati fuerunt exspoliare, ut explicati *Carpz. 2. q.*
miuntur, l. 28. §. 10. ff. d. poenis. Quod multo ma

the scale towards document

in his
 . 164
 . §. 6.
 o lia.
 gens
 Un-
 Cur.
 tum
 ndit,
 tiam,
 , ma-
 naria
 Carpz.
 tiner
 , aut
 usa &
 juris
 mini
 cun-
 l. 12,
 p. 2.
 modo
 apsis
 naria
 s, vel
 civi-
 spo-
 tran-
 apite
 is ad-
 opprie
 e. co-
 e pu-
 effe-
 ctus